

Paraša: Lech lecha

6 336 písmen

1 686 slov

126 veršů

208 řádek

1 micva

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם לֵךְ-לְךָ מֵאֶרֶץ וּמְמוֹלַדְתֶּךָ וּמִבְּיַת אָבִיךָ
 אֶל-הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ:

A vytáhl ho ven a pravil: „Pohled’ na ta nebesa a spočti hvězdy, můžeš-li je sečíst!“, a řekl mu: „Tak bude tvé sémě!“

Sidra pro tento týden: Lech lecha**1. alija (Be-rešit 12:1–13)**

Bůh povolá Avrama, aby opustil dům svého otce v Charanu a odešel do země, kterou mu Bůh ukáže. Slíbí, že se z dosud bezdětného Avrama stane velký národ. Kdo mu bude žehnat, sám bude požehnan, kdo jej prokleje, bude proklet. Avram s sebou vezme svou ženu Saraj i synovce Lota a projdou Kenaanem od Šechemu až po poušti. Na zemi udeří hladomor a Avram sestoupí do Egypta. Ze strachu, že by ho Egypťané zabili, kdyby viděli, že krásná Saraj je jeho manželkou, ji požádá, aby o sobě tvrdila, že jeho sestra.

Co si představíte pod požehnaním? K čemu je vůbec dobré a proč je v této paraše tolikrát zmíněno? Udělili jste někdy požehnaní vy? A při jaké příležitosti?

2. alija (12:14–13:4)

Saraj skutečně uchvátí Egypťany svou krásou a je přivedena do faraonova domu. Avram získá za Saraj velké bohatství, avšak faraonův dům stihnou rány. Faraon začne mít podezření a když se mu Avram přizná, že ze strachu lhal a o své manželce tvrdil, že je jeho sestrou, nařídí faraon, aby oba opustili Egypt. Avram, Saraj i Lot se vrací do Kenaanu.

3. alija (13:5–18)

Cesty Avrama a Lota se rozdělí. Kvůli potyčkám mezi pastýři se Lot odebere do sedomského údolí, které ho láká úrodnou krajinou, zatímco Avram zůstane v horách a odejde do Chevronu. Bůh slíbí Avramovi, že jeho potomstvo zdědí tuto zemi.

4. alija (14:1–20)

Válka mezi devíti keneanskými králi. Mezi poraženými je i král Sedomu. Lot skončí v zajetí. Avram vezme své muže, porazí vítězného krále a osvobodí Lotu. Při návratu mu požehná Malki-Cedek, král Šalemu.

Kdo byl Malki-Cedek? (náповěda: loňský daf)

5. alija (14:21–15:6)

Král Sedomu nabídne Avramovi podíl na kořisti, ten ale odmítne, aby nikdo nemohl v budoucnu říct, že Avram získal své bohatství díky velkorysosti někoho jiného. Avram lituje, že nemá se Saraj děti, ale Bůh jej ujistí, že jeho potomstvo bude početné jako hvězdy na nebi a jeho dědicem bude jeho vlastní potomek. Avramovi je jeho víra připočtena k dobru.

Avramova víra, že bude mít potomka, mu byla počítána za dobrý skutek – v čem tento dobrý skutek spočívá? Zažili jste sami situaci, kdy jste něčemu nedokázali nebo nechtěli uvěřit?

6. alija (15:7–17:6)

Brit bejn ha-betarim: Avram obětuje podle Božího nařízení několik zvířat. Rozdělí obětovaná zvířata na poloviny a ty položí proti sobě na oltář. Na obětované kusy se slétnou mrchožraví ptáci, ale Avram je odežene. Když večer usne, přepadne ho strach. Bůh Avramovi sdělí, že jeho potomci budou zotročeni 400 let v cizí zemi. Poté Avram spatří kouřící pec a ohnivou pochodeň, která projde mezi kusy obětín. Saraj dává Avramovi svou služku Hagar, aby mu porodila syna. Hagar otěhotní a začne se nad Saraj povyšovat, a tak ji Saraj vyžene. V poušti Hagar navštíví anděl a pobídne ji, aby se vrátila a podřídila se své paní. Hagar porodí Jišma’ela. Bůh zopakuje svůj slib, že se Avram stane otcem mnoha národů a změní jeho jméno na **Avraham**.

Brit bejn ha-betarim by se dala přeložit jako „smlouva mezi kusy“. Podobně jako v případě Ja’akovova snu se jedná o pasáž, která vzbuzuje mnoho otázek – obětiny jsou rozdělené, prochází mezi nimi pochodeň, slétají se na ně draví ptáci – co by to mohlo všechno znamenat?

7. alija (17:7–27)

Brit mila: Bůh uzavře s Avrahamem smlouvu obřezání – brit mila. Všichni muži starší osmi dní musí být obřezáni. Saraj je od této chvíle nazývána Sárrou a Avrahamovi je předpovězeno narození jeho syna Jicchaka. Přestože se z Jišma’ela stane velký národ, v Jicchakovi bude pokračovat smlouva, kterou Avraham uzavřel s Bohem.

V čem spočívá Jicchakovo výjimečné postavení oproti Jišma’elovi?

Haftara (Ješaja 40:27–41:16)

V haftarě pro tento týden Bůh skrze proroka opakuje ujištění, že i když je Izrael v obtížné situaci a zdá se být zavržen, Bůh je neopouští a Izrael zůstává jeho vyvoleným lidem, stejně jako ujišťoval Avrahama, že jeho slib stále platí.

Slabý jako červ

„Neboj se, červíčku Jaakove, Jisraeli nepočtený, vždyť já jsem ti už pomohl, to je výrok Hospodina, a tvého vykupitele, Svatého Jisraele.“ (Ješaja 41:14)

Příjít o suverenitu a ocitnout se ve vyhnanství by zamávalo se sebevědomím leckterého národa, tím spíše tak malého, jakým byli Židé, odvezení do Babylónu. Důvěra ve vlastní schopnosti u zajatců spadla k nule, víra v obnovení samostatnosti se rozplývala. I proto je cílem poslední části knihy proroka Ješaja dodat vyhnancům sílu a odvahu k návratu a obnově Erec Jisra'el. Pozoruhodné je, že prorok burcuje vyhnance poměrně nestandardním způsobem: „Neboj se, červíčku Ja'akove...“ Označení Ja'akova a celého Jisra'ele za červa, připadalo nepatřičné již autorovi aramejského překladu (targumu) Jonatanovi, který se rozhodl slovo „červ“ zcela zamlčet. Verš přeložil jako „Nebojte se, kmeny domu Ja'akovova, potomstvo Jisra'ele [...]“ Avraham Ibn Ezra se naopak k zařazení

Jisra'ele mezi hlístice a strunovce postavil zpřímá, jak bylo jeho zvykem. „Jisra'el byl v očích Babylóňanů považován za červa.“

Raši jde ještě o krok dál: „Rod Ja'akovův je slabý jako červ, který nemá sílu, leč jen v ústech“ – a tím naráží na starší midraš, který se nám dochoval v několika velmi podobných verzích: „Tak jako malý a slabý červ dokáže udeřit do obrovského a silného cedru svými ústy, tak i veškerá síla Jisra'ele spočívá v jeho ústech, totiž v modlitbě.“

A to platí stále. S modlitbou jde ruku v ruce víra, pokora, studium, odhodlání, odvaha, tedy vlastnosti, díky kterým je Jisra'el dnes tam, kde je. Síla Jisra'ele nikdy nespočívala v prosté početní převaze nebo hrubé síle, ale v odhodlanosti a bohabojnosti.

Přirovnání Jisra'ele k jednomu z nejnižších tvorů, kterého si většina lidí oškliví, tvoří zajímavý protipól k zaslíbení, které je v této paraše učiněno Avramovi: „Pohled na ta nebesa a spočti hvězdy, můžeš-li je sečíst!“ Tak početné mělo být potomstvo v té době stále bezdětného Avrama. Zde je Jisra'el přirovnán ke hvězdám, vznešeným a nedosažitelným, což je podobenství vzdálené světelné roky červovi, který se plazí u nohou. A přitom nám možná obě podobenství mají říci totéž: Jsme živí tvorové, zcela jistě nadáni výjimečnými schopnostmi, které nám umožňují dosáhnout vznešených cílů, a stejně tak nás učí pokoře. Vždyť čím jsme v porovnání s nekonečností univerza. Těchto cílů dosáhneme pouze budeme-li s našimi schopnostmi a dary zacházet adekvátně a moudře.

